

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 221

z Oddziałami Integracyjnymi

im. Barbary Bronisławy Czarnowskiej

w Warszawie

WSTĘP

„Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art.1 pkt 3 Ustawy Prawo Oświatowe.)

Połączenie programu wychowawczego i profilaktycznego w jedną całość uwzględnia całościowe oddziaływanie wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi. Dzięki temu uwzględnia potrzeby uczniów zarówno w zakresie wsparcia w prawidłowym rozwoju jak i zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym.

CELE GŁÓWNE WYCHOWANIA

Działania szkoły skierowane są w stronę każdego ucznia tak, by czuł się bezpiecznie, mógł realizować swoje zainteresowania i marzenia, kształtował osobowość i najwyższe wartości.

Chcemy wspólnie z rodzicami dążyć do tego, aby szkoła była przyjazna dla każdego ucznia a nauczanie w niej efektywne. Wybrana tematyka winna być włączona do realizacji na wszystkich przedmiotach nauczania na terenie szkoły i poza nią.

Zadaniem szkoły jest kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wyrabianie nawyków higienicznych, uczenie zachowań bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się oraz uświadomienie korzyści płynących z aktywności fizycznej i wdrażania profilaktyki.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Kształtowanie i wypracowanie przez ucznia sfery fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej;
- Kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z przedstawicielami mniejszości religijnych, narodowych, kulturowych;
- Kontrolowanie własnych emocji;
- Mediacje rówieśnicze;
- Dbanie o wszechstronny rozwój ucznia.

SYLWETKA ABSOLWENTA

Dążymy do kształtowania pozytywnych i społecznie oczekiwanych postaw absolwenta takich, jak: asertywność, kreatywność, empatia, poczucie własnej wartości, tolerancja. Chcemy to osiągnąć poprzez:

- Przestrzeganie Statutu Szkoły,
- Dbłość o kulturę języka polskiego,
- Szacunek dla wszystkich ludzi pracy,
- Sprawne funkcjonowanie w społeczeństwie wielokulturowym.
- Miłość i szacunek do polskiej historii i tradycji.

A zatem, uczenia naszej szkoły powinna wyróżniać:

- Kultura osobista;
- Wrażliwość na krzywdę innych ludzi;
- Odpowiedzialność za drugiego człowieka;
- Świadomość istniejących zagrożeń i umiejętność radzenia sobie z nimi;
- Tolerancja;
- Otwartość w stosunkach z osobami odmiennych kultur, ich obyczajami, językiem, z jednoczesnym budowaniem własnej tożsamości;
- Miłość i szacunek do Ojczyzny;
- Poszanowanie dobrego imienia szkoły;
- Umiejętność obcowania z przyrodą;
- Dbłość o własne i innych zdrowie oraz bezpieczeństwo;
- Zdolność do samodzielnego myślenia;
- Odporność na negatywne wpływy różnych patologicznych zjawisk społecznych;
- Troska o wspólne mienie;
- Szacunek dla pracy swojej i innych;
- Dbanie o własny rozwój;
- Budowanie więzi pokoleniowej;

- Postawa prospołeczna,
- Wrażliwość na krzywdę zwierząt.

Diagnoza zagrożeń

Do oceny zagrożeń nauczyciele wykorzystują różnorodne narzędzia diagnostyczne (techniki i metody).

1. rozmowa;
2. analiza wytworów uczniów;
3. ankieta;
4. socjometria;
5. analiza dokumentacji szkolnej;
6. wywiady z rodzicami;
7. obserwacje.

Czynniki chroniące

1. Stała współpraca z wieloma instytucjami wspierającymi działania szkoły:
 - Świetlice środowiskowe, Ognisko Muranów
 - Konsorcjum „Wolski Spinacz” w skład, którego wchodzi: Fundacja NEBO, Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci Szansa, Chorągiew Stołeczna Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec Warszawa Wola, Stowarzyszenie Twórczych Pedagogów ul. Stara 4

- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne
 - Straż Miejska, Policja, Sąd Rodzinny, Ośrodek Pomocy Społecznej
 - Zbór Chrześcijan Baptystów
 - Biblioteki Publiczne
 - Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie
2. Bezpieczeństwu w środowisku lokalnym sprzyja nieformalna kontrola sąsiedzka, polegająca na reagowaniu w sytuacji łamania norm społecznych w okolicy szkoły.
 3. Zasoby własne szkoły (pedagog szkolny, psycholog, terapeuta pedagogiczny).

TREŚCI WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI

OBSZAR	Zadania 0 – III	Zadania IV – VIII
ZDROWIE - EDUKACJA ZDROWOTNA	<p>Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego; • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki 	<p>Klasa IV: Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu. Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania. Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny. Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</p> <p>Klasa V: Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywuują. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości</p> <p>Klasa VI: Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia, jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p> <p>Klasa VII: Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje. Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p> <p>Klasa VIII: Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka, jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.</p>

RELACJE - KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH

Kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych;

- rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń;
- kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł;
- kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej;
- przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi;
- zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju;
- rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów sporów.

Klasa IV: Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.

Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób. Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.

Klasa V: Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy. Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.

Klasa VI: Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (**wolontariat**). Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. Rozwijanie samorządności.

Klasa VII: Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron. Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności. Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (**wolontariat**).

Klasa VIII: Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji. Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie, jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa

Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się;

- kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła;
- Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność;
- Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci;
- Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji;
- Inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; Przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań;
- Wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji;
- Kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania;
- Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.

Klasa IV: Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka.

Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania. Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.

Klasa V: Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.

Klasa VI: Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. Mediacje rówieśnicze na terenie szkoły.

Klasa VII: Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. Umacnianie więzi ze społecznością lokalną. Mediacje rówieśnicze na terenie szkoły.

Klasa VIII: Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności

BEZPIECZEŃSTWO – PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH

Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych;

- kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediów;

Klasa IV: Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.

Klasa V: Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji. Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu.

Klasa VI: Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi. Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.

Klasa VII: Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków. Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?

Klasa VIII: Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy. Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RODZICÓW

1. Monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców w zakresie sytuacji wychowawczo-profilaktycznej szkoły
 - rozmowy grupowe i indywidualne,
 - badania ankietowe,
 - współpraca z Radą Rodziców.
2. Zapoznanie rodziców (w czasie zebrań i poprzez stronę internetową szkoły) z dokumentami regulującymi pracę szkoły (Statut, program wychowawczo-profilaktyczny).
3. Psychoedukacja w ramach zajęć profilaktycznych dla rodziców prowadzonych przez instytucje zewnętrzne, pedagogizacja rodziców podczas zebrań:
 - Wykłady i prelekcje w zakresie wychowania i profilaktyki z udziałem specjalistów
 - Organizowanie spotkań o charakterze mediacyjnym: uczeń – nauczyciel – rodzic
4. Umożliwienie rodzicom współdziałania i współdecydowania w sprawach szkoły w ramach ustawowych kompetencji Rady Rodziców
 - Włączanie rodziców do współorganizowania imprez, uroczystości klasowych i ogólnoszkolnych
 - Umożliwienie, poprzez Radę Rodziców i rady oddziałowe, wyrażania opinii o wszystkich sprawach szkolnych

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI

1. Monitorowanie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia kompetencji wychowawczych
 - rozmowy i konsultacje indywidualne i grupowe,
 - badania ankietowe,
2. Psychoedukacja i doskonalenie własnego warsztatu pracy,
 - przygotowanie do mediacji rówieśniczych
 - superwizje dla nauczycieli,
 - kreatywne warsztaty dla nauczycieli świetlic szkolnych,
 - umożliwienie udziału w różnych formach szkoleń zewnętrznych,
 - organizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych w ramach WDN.

EWALUACJA PROGRAMU

Działania wychowawczo-profilaktyczne zakładają wystąpienie pozytywnych zmian w zakresie wiedzy, postawach i zachowaniach uczniów. Sprawdzenia, czy podejmowane działania są skuteczne i na ile, czy oczekiwane zmiany zachodzą, dokona się przy użyciu następujących narzędzi: obserwacja, wywiad z pedagogiem i psychologiem, ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli, sprawozdań wychowawców z realizacji planu wychowawczego klasy.